

Bratislavský
samosprávny
kraj

**INTEGROVANÁ ÚZEMNÁ STRATÉGIA
BRATISLAVSKÉHO KRAJA NA ROKY 2021-2027**

Obsah

Zoznam skratiek	3
Vysvetlenie pojmov	5
1. ÚVOD	7
1.1. Stručné zhodnotenie programového obdobia 2014 – 2020	9
1.2. Zmeny v programovom období 2021 – 2027	10
1.3. Vzťah PHRSR BSK vs. IÚS	11
1.4. Metodika spracovania integrovanej územnej stratégie	12
2. VYKONÁVACIA ČASŤ	14
2.1. Implementačný plán Integrovannej územnej stratégie v Bratislavskom kraji.....	14
2.2. Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie realizácie stratégie	16
2.3. Procesné zabezpečenie realizácie – Integrovaný prístup	18
2.4. Monitorovanie a hodnotenie	24

Zoznam skratiek

- BA – Hlavné mesto SR Bratislava
BSK – Bratislavský samosprávny kraj
DoP – dopytovo-orientované projekty
EFRR – Európsky fond regionálneho rozvoja
ESF+ – Európsky sociálny fond+
EŠIF – Európske štrukturálne a investičné fondy
FN – finančné nástroje
CHVO – chránená vodohospodárska oblasť
IMS – informačný monitorovací systém
IÚI – Integrovaná územná investícia
IÚS – Integrovaná územná stratégia Bratislavského kraja na roky 2021 – 2027
JMR – Jednotný metodický rámec pre prípravu integrovaných územných stratégií a integrovaných územných investícií v Slovenskej republike v programovom období 2021 – 2027
KF – Kohézny fond
MDV SR – Ministerstvo dopravy a výstavby SR
MIRRI SR – Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR
MPSVaR SR – Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR
MRK – marginalizované rómske komunity
MŠVVaŠ SR – Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR
MZ SR – Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky
NDS – Národná diaľničná spoločnosť
NFP – nenávratný finančný príspevok
NIKA – Národná implementačná a koordinačná autorita v rámci Úradu vlády SR
NP – národné projekty
P SK – Program Slovensko
PD SR – Partnerská dohoda Slovenskej republiky na roky 2021-2027
PHRSR – Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja
PZ IÚI – projektový zámer integrovanej územnej investície
RO – Riadiaci orgán operačného programu
SIEA – Slovenská inovačná a energetická agentúra
SO – sprostredkovateľský orgán
SPOaSK – Sociálno právna ochrana a sociálna kuratela
ŠC – špecifický cieľ
TEN-T – Transeurópska sieť dopravných koridorov

TS – technický sekretariát Rady partnerstva

UMR – udržateľný mestský rozvoj

ÚPN – územný plán

ÚSVRK – Úrad splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity

ÚV SR – Úrad vlády Slovenskej republiky

ÚVO – Úrad pre verejné obstarávanie

VOD – Verejná osobná doprava

ŽoNFP – žiadosť o nenávratný finančný príspevok

Vysvetlenie pojmov

Integrovaný investičný balíček je súborom projektov, ktoré spoločne naplňajú prioritu IÚS. Jeho základom je kľúčový projekt, na ktorý sú naviazané doplnkové projekty, podporujúce jeho efekt. Integrovaný investičný balíček sa vyznačuje tým, že je doplnkovo financovaný aj z iných zdrojov ako z fondov EÚ, ako napríklad Plán obnovy a odolnosti SR alebo Strategický plán spoločnej poľnohospodárskej politiky EÚ 2023 – 2027.

Integrovaný projektový balíček – prepojenie investícií v tzv. mäkkej a v tvrdej infraštruktúre rovnakého zamerania, ktoré by sa mali realizovať pre naplnenie „špecifického cieľa“ daného strategického investičného balíčka, integrovaný projektový balíček predstavuje zoznam konkrétnejších rozvojových aktivít v nadväznosti na súvisiaci strategický investičný balíček.

Integrované územné investície (ďalej len „IÚI“) sú jedným z kľúčových finančných nástrojov implementácie IÚS prostredníctvom zdroja Európskeho fondu regionálneho rozvoja (výnimkou je opatrenie 2.8.3 – Udržateľná mobilita BSK, kde je zdrojom Kohézny fond) v programovom období 2021-2027. IÚI vznikajú prepojením min. jednej kľúčovej a jednej doplnkovej aktivity, ktorých zdrojom je projektový zásobník a sú v rámci strategických investičných balíčkov IÚS tou časťou, ktorá bude financovaná zo všetkých zdrojov EÚ a naprieč všetkými politickými cieľmi. Logická väzba aktivít je potom vyjadrená vo formulári projektového zámeru IÚI. Nástroj IÚI nahrádza systém dopytovo orientovaných výziev, avšak nevyklučuje ich využitie v špecifických prípadoch.

Integrovaný územný prístup – prístup založený na využití mechanizmov strategického plánovania a rozhodovania za priamej účasti a zodpovednosti konkrétnych aktérov územného rozvoja formou partnerstva s dôrazom na konkurencieschopnosť územia regiónu.

Kľúčové projekty – zoznam projektov, ktorých realizácia je nevyhnutnou podmienkou pre naplnenie strategického cieľa priority IÚS.

Komplementárne projekty – zoznam indikatívnych projektov, ktoré by sa mali realizovať v rámci daného projektového balíčka a sú doplnkovými ku kľúčovým projektom.

Priorita – hlavná oblasť spájajúca tematicky prepojené špecifické ciele naplňajúce spoločný „strategický cieľ“, je to oblasť, kde je potrebné smerovať investície a opatrenia, ktoré povedú k eliminácii identifikovaných nedostatkov/problémov, pomôžu zlepšiť situáciu a prinesú rozvoj danej oblasti.

Projektová aktivita – je prvkom najnižšej úrovne v rámci IÚI. Projektovú aktivitu tvoria merateľné činnosti a môže mať kľúčový alebo doplnkový charakter. Súbor projektových aktivít, ktoré majú len jedného žiadateľa a zároveň vecne spadajú do

gescie jedného SO sú predmetom jednej ŽoNFP. Takýto súbor aktivít je možné vnímať ako príklad jedného dopytovo-orientovaného projektu v predošlom programovom období (napr. modernizácia cesty). Projektové aktivity, ktoré sú plánované pre podporu cez IÚS, sú súčasťou projektového zásobníka.

Projektový zámer IÚI – obsahuje informácie o všetkých projektových aktivitách v rámci konkrétnej navrhovanej IÚI, pričom aktivity musia podporiť napĺňanie aspoň 2 špecifických cieľov politiky súdržnosti EÚ a zároveň prispievať k naplneniu priorít a cieľov IÚS. Projektový zámer IÚI schvaľuje príslušná Rada partnerstva alebo Kooperačná rada UMR a v ďalšom kroku je rozpracovaný ako žiadosť o nenávratný finančný príspevok.

Projektový zásobník – je zoznamom kľúčových a doplnkových aktivít a jeho tvorba je dynamická, t. j. počas implementácie IÚS je možné na základe návrhov sociálno-ekonomických partnerov do zoznamu zaradiť aj nové aktivity, pokiaľ sú v súlade so stratégiou. Projektové aktivity musia tiež sledovať ciele alebo byť obsiahnuté v miestnych a regionálnych stratégiách a plánoch, čo platí aj neskôr vo fáze fyzickej realizácie aktivít schválenej ŽoNFP.

Strategický investičný balíček – agregácia tematicky prepojených integrovaných projektových balíčkov, ktoré napĺňajú spoločný „špecifický cieľ“, strategický investičný balíček predstavuje konkrétne opatrenie (súbor aktivít a projektov) na zlepšenie východiskovej situácie.

Žiadosť o NFP – predstavuje základný dokument pre získanie príspevku z fondov EÚ v programovom období 2021-2027. Podmienkou predloženia ŽoNFP na RO alebo SO je schválenie projektového zámeru IÚI.*¹

*¹ viaceré pojmy boli upravené v súlade s dokumentom Jednotný metodický rámec pre prípravu integrovaných územných stratégií a integrovaných územných investícií v Slovenskej republike v programovom období 2021 – 2027

1. ÚVOD

S cieľom zabezpečenia udržateľného rozvoja a efektívneho využitia zdrojov pre dosiahnutie vyššej kvality života obyvateľov je nevyhnutné prepájanie jednotlivých sektorových politík na rôznych hierarchických úrovniach s dôrazom na dosiahnutie inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu.

Viacere problémy, ktorým Európa čelí v ekonomickej, environmentálnej a sociálnej oblasti poukazujú na potrebu integrovaného a územného miestneho prístupu, ktorý zabezpečí efektívnu odozvu. Integrovaný a územný prístup ponúka viacero rozmerov a je šitý na mieru špecifickým miestnym podmienkam a výsledkom. Predpokladom uplatnenia integrovaného územného prístupu je vytvorenie územnej stratégie, ktorá nastavuje smer a priority rozvoja regiónu. Toto všetko je v súlade s novým cieľom územnej súdržnosti, ktorý priniesla Lisabonská zmluva potvrdzujúca, že ekonomickú a sociálnu súdržnosť na európskej úrovni nemožno dosiahnuť bez hlbšieho zamerania sa na územný vplyv politiky EÚ.

Na najzávažnejšie výzvy súčasnosti reaguje medzinárodný strategický dokument **Agenda 2030**, prijatý členskými štátmi Organizácie Spojených národov v roku 2015, ktorý vyzýva štáty k spoločnému koordinovanému postupu pri riešení globálnych výziev a zaväzuje celosvetové spoločenstvo spoločnými globálnymi záväzkami.² Dokument kladie dôraz na jednotlivosti štátov a vyzýva k racionálnemu plánovaniu na základe poznania špecifik jednotlivých oblastí. Úlohu Národnej stratégie regionálneho rozvoja plní **Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2030**³, ktorej vznik bol podmienený prístupím Slovenska k spomínanej Agende 2030. Ide o dlhodobú stratégiu udržateľného rozvoja štátu, na ktorú nemá vplyv politický volebný cyklus. Implementácia jej cieľov je však závislá od schopností lídrov a inštitúcií krajiny a jej jednotlivých regiónov.

Jeden z hlavných nástrojov pre dosiahnutie cieľov regionálnej politiky v slovenských podmienkach predstavuje európska politika súdržnosti a jej implementácia v súlade s prioritami regiónu. Nové programové obdobie (2021 – 2027) prináša zásadné zmeny posilňujúce rozhodovacie úlohy samospráv a regiónov v otázke smerovania podpory z prostriedkov európskych štrukturálnych a investičných fondov (ďalej len EŠIF). Regióny získavajú jednoduchší prístup k financovaniu časti svojich územných rozvojových potrieb prostredníctvom využitia integrovaného územného prístupu k implementácii fondov EÚ.

Hlavným účelom integrovaného územného rozvoja je zabezpečenie realizácie investícií v rámci viacerých priorít Programu Slovensko. Implementačný mechanizmus integrovaných územných investícií umožňuje realizáciu častí rôznych prioritných cieľov

² MIRRI: <https://www.mirri.gov.sk/sekcie/investicie/agenda-2030/index.html>

³ Dostupné na: [Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2030 \(gov.sk\)](https://www.gov.sk/vizia-a-strategia-rozvoja-slovenska-do-roku-2030)

tak, aby bola podporená komplementárnosť aktivít integrovanej investície. Základným strategickým nástrojom pre zabezpečenie integrovaného územného rozvoja podporovaného nástrojmi územnej implementácie fondov EÚ sú integrované územné stratégie (IÚS). Cieľom tohto prístupu je adresnejšie zacieliť podporu na hlavné výzvy v regiónoch.

IÚS predstavuje komplexnú strednodobú stratégiu územia, integrujúcu všetky aspekty rozvoja a rozvojové aktivity v území. Je základnou stratégiou pre zabezpečenie integrovaného územného rozvoja podporovaného územnými nástrojmi EÚ. Jej cieľom je využitím územnej dimenzie zabezpečiť podmienky pre účinné využitie finančných prostriedkov EŠIF, štátneho rozpočtu a ostatných finančných zdrojov prijímateľov počas programového obdobia 2021 - 2027. Integrovaná územná investícia má tematické a územné dimenzie, ktoré spočívajú v koordinácii rôznych sektorových politík v konkrétnom území.

IÚS reaguje na nasledujúce výzvy v programovom období 2021 - 2027:

1. Vytvoriť podmienky, v ktorých rozvoj regiónu bude výsledkom spolupráce
 - prostredníctvom aplikácie princípu viacúrovňového riadenia
2. Vytvoriť podmienky, v ktorých príprava projektov bude výsledkom odbornej analýzy
 - prostredníctvom posúdenia investičného potenciálu územia
3. Vytvoriť podmienky, v ktorých územie (miesto) implementácie projektu zohrá kľúčovú úlohu
 - prostredníctvom hodnotenia prostredia, ktoré ovplyvňuje výsledok projektu
4. Vytvoriť na programovej úrovni podmienky, ktoré zohľadňujú potreby územia
 - prostredníctvom vytvorenia zodpovednosti za výsledok na úrovni regiónu
5. V čo najväčšej miere znížiť administratívnu záťaž pre žiadateľov, eliminovať náklady na prípravu neúspešných žiadostí, odstrániť chybovosť v procese prípravy a implementácie projektov a urýchliť proces implementácie
6. Zabrániť viacnásobným kontrolám v súlade s nariadeniami EÚ a posilniť právnu istotu žiadateľov

IÚS BSK vychádza z Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Bratislavského samosprávneho kraja na roky 2021 - 2027 s výhľadom do roku 2030 (ďalej len PHRSR BSK). Jedná sa o prioritizáciu a výber aktivít z Programovej časti dokumentu. Vybrané aktivity boli potom dopracované na základe informácií z Realizačno-finančnej časti a najmä v súlade s Programom Slovensko - identifikovanými opatreniami, ktoré sú v kompetencii regionálnych a miestnych samospráv a budú implementované prostredníctvom Rady partnerstva.⁴

⁴ Jednotný metodický rámec pre prípravu integrovaných územných stratégií a integrovaných územných investícií v Slovenskej republike v programovom období 2021 – 2027

V rámci IÚS je integrovaný územný prístup implementovaný prostredníctvom nástroja **integrovaných územných investícií (IÚI)**. IÚI sú v rámci strategických investičných balíčkov IÚS BSK tou časťou, ktorá bude financovaná zo všetkých zdrojov EÚ a naprieč všetkými politickými cieľmi. Tento integrovaný prístup zároveň zabezpečí prepájanie tzv. mäkkej a tvrdej infraštruktúry a týmito krokmi bude možné naplňať ucelené rozvojové ciele kraja. Základnou podmienkou umožňujúcou implementáciu nástrojov integrovaného územného rozvoja je vypracovanie a schválenie územne príslušnej integrovanej územnej stratégie na úrovni Rady partnerstva.

1.1. Stručné zhodnotenie programového obdobia 2014 – 2020

Z pohľadu miestnej a regionálnej samosprávy bolo odhalených niekoľko základných nedostatkov, ktoré bránili účinnému využitiu finančných prostriedkov počas implementácie operačných programov v programovom období 2014 – 2020:

1. Absencia koordinácie prípravy projektov na regionálnej úrovni;
 - preferoval sa individualizmus a konkurencia namiesto spolupráce.
2. Neefektívne vynaložené finančné prostriedky;
 - použilo sa množstvo finančných prostriedkov a ľudských kapacít do nepodporených projektov.
3. Nedokonalé hodnotenie projektov;
 - akceptoval sa princíp dosahovania rovnakých výsledkov projektov realizovaných v rôznych podmienkach.
4. Neúčinný prístup „one size fits all“ na programovej úrovni;
 - väčší dôraz sa kládol na čerpanie finančných prostriedkov namiesto skutočného riešenia hospodárskych, environmentálnych a sociálnych výziev územia.
5. Vysoká administratívna záťaž pre žiadateľov;
 - boli realizované časté zmeny v riadiacej dokumentácii (príručka pre žiadateľa, príručka pre prijímateľa), čo spôsobilo chybovosť v procese prípravy a implementácie projektov.
6. Neúmerná časová náročnosť procesov;
 - bolo nutné počítať s dlhým časovým rozsahom na overenie, hodnotenie a zazmluvnenie projektov, kontrolu žiadostí o platbu a nepriaznivý časový aspekt výkonu kontroly verejného obstarávania.

Uvedené nedostatky sú výsledkom nedokonalého plánovania implementácie finančných prostriedkov programového obdobia 2014 – 2020 v politikách, ktoré si vyžadujú integrovaný a územný prístup.

1.2. Zmeny v programovom období 2021 – 2027

Identifikácia investičných priorít SR na roky 2021 – 2027 v rámci **piatich cieľov politiky súdržnosti**⁵ je hlavnou kostrou návrhu **Partnerskej dohody SR na roky 2021 – 2027**, základného strategického dokumentu s celoštátnym významom, ktorým sa stanovuje stratégia, priority a opatrenia pre účinné a efektívne využívanie prostriedkov z fondov politiky súdržnosti EÚ na programové obdobie 2021 – 2027. Z dôvodu zníženia administratívnej záťaže a zjednodušenia mechanizmov implementácie fondov EÚ, väčšej orientácie na strategický a integrovaný prístup a zvýšenia súčinnosti a vzťahov medzi jednotlivými fondami EÚ bolo v rámci cieľa Investovanie do rastu a zamestnanosti pre fondy politiky súdržnosti EÚ na obdobie 2021 – 2027 navrhnuté vytvorenie **jedného operačného programu (Program Slovensko)**. Týmto krokom sa zavádza centralizovaný proces realizácie fondov politiky súdržnosti EÚ na nové programové obdobie prostredníctvom Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR.

Komplementárnym nástrojom financovania dôsledkov krízy spojenjej s pandemiou COVID-19, ako aj hlavných výziev a systémových nedostatkov je **Plán obnovy a odolnosti SR**⁶ (ďalej len „Plán obnovy“), ktorý bol schválený v júli 2021 na rokovaní Rady pre hospodárske a finančné záležitosti. Spôsob poskytovania prostriedkov z Plánu obnovy je obsiahnutý v Zákone o mechanizme na podporu obnovy a odolnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý bol prijatý Vládou SR 16. júna 2021. Plán obnovy sa zameriava na päť kľúčových oblastí verejných politík:

- zelená ekonomika
- vzdelávanie
- veda, výskum a inovácie
- zdravie
- efektívna verejná správa a digitalizácia.

Vzhľadom na prelínajúce sa oblasti podpory Programu Slovensko a ďalších nástrojov financovania je nevyhnutné stanoviť jasné deliace línie, ktorých cieľom je zamedziť dvojitému alebo viacnásobnému financovaniu rovnakých projektov alebo výdavkov z rôznych zdrojov. Deliace línie, synergie a komplementarity Programu Slovensko s Plánom obnovy a odolnosti SR sú uvedené v Partnerskej dohode SR na roky 2021-2027⁷. PD SR uvádza tiež deliace línie a synergie s ďalšími nástrojmi podpory EÚ. Komplementárnosť a synergie budú zabezpečované prostredníctvom medzirezortnej

⁵ V programovom období 2021 - 2027 je možné využívať financovanie na päť cieľov politiky súdržnosti:

1. Inteligentnejšia Európa – inovatívna a inteligentná transformácia hospodárstva;
2. Ekologickejšia, nízkouhlíková Európa;
3. Prepojenejšia Európa – mobilita a regionálna pripojiteľnosť IKT;
4. Sociálnejšia Európa – vykonávanie Európskeho piliera sociálnych práv.
5. Európa bližšie k občanom – udržateľný a integrovaný rozvoj mestských, vidieckych a pobrežných oblastí prostredníctvom miestnych iniciatív.

⁶ Dokument je prístupný na webovej stránke <https://www.planobnovy.sk/site/assets/files/1019/kompletny-plan-obnovy.pdf>

⁷ [Partnerská dohoda Slovenskej republiky na roky 2021 - 2027 \(gov.sk\)](https://www.gov.sk/partnerska-dohoda-slovenskej-republiky-na-roky-2021-2027)

koordinačnej platformy a pracovných skupín podľa komponentov POO a cieľov P SK. Samotné posudzovanie komplementarít a synergií bude prebiehať pred vyhlásením jednotlivých výziev.⁸ Podrobnejšie informácie o doplnkovosti a odlišení oblastí finančnej podpory sú obsahom samostatného dokumentu „*Prehľad predpokladaných synergií a komplementarít*“⁹.

V novom programovom období má tak BSK, ako aj ostatné regióny na Slovensku jednoduchší prístup k financovaniu svojich rozvojových potrieb z európskych fondov.

SK 8 v júni 2019 prijalo **spoločnú pozíciu** k budúcnosti politiky súdržnosti, ktorá bola komunikovaná smerom aj na národnú a európsku úroveň. V septembri 2019 bol zo strany Centrálného koordinačného orgánu (CKO) predstavený prvý **návrh nového územného konceptu**, ktorého základné rámce boli odsúhlasené koncom roka 2019. V januári 2020 zástupcovia SK 8, Združenia miest a obcí Slovenska (ZMOS), Únie miest Slovenska (ÚMS) a MIRRI SR podpísali **spoločné memorandum**, v ktorom sa zaviazali spolupracovať pri tvorbe a implementácii Integrovaných územných stratégií a Rád partnerstiev jednotlivých VÚC.

Hlavnou výzvou a cieľom týchto opatrení je zabezpečiť **posun od dopytovo orientovaných výziev** pre podporu čiastkových projektov k schváleným alokáciám na realizáciu integrovaných stratégií pre celé programovacie obdobie podporujúcich komplexný prístup k zásadným prioritám územia. BSK dlhodobo kritizoval dopytový systém výberu projektov v oblasti regionálneho rozvoja, ktorý nedokáže efektívne zacieliť zdroje na hlavné výzvy v území a zároveň predstavuje zbytočnú byrokratickú prekážku pre žiadateľov.

Štruktúra riadenia implementácie IÚS je stanovená v súlade so znením článku 29 Všeobecného nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ)¹⁰ a Zákona o príspevkoch z fondov Európskej únie.¹¹ Mechanizmus implementácie IÚI je založený na princípe partnerstva, pričom viacúrovňové riadenie sa uplatňuje najmä pri príprave, schvaľovaní, implementácií, monitorovaní a hodnotení IÚI, ktoré sa vykonáva v partnerstve zástupcov samospráv a miestnych partnerov.¹²

1.3. Vzťah PHRSR BSK vs. IÚS

Integrovaná územná stratégia predstavuje podmnožinu PHRSR, ako komplexnej rozvojovej stratégie územia integrujúcej všetky aspekty rozvoja v území a rozvojové aktivity. Schválenie príslušnej časti PHRSR (podmnožiny programovej časti – aktivity v súlade s Programom Slovensko; realizačná a finančná časť) Radou partnerstva,

⁸ [221115_PSK_Final.pdf \(gov.sk\)](#)

⁹ [220630_7_Prehľad-predpokladaných-synergií-a-komplementarít.pdf \(gov.sk\)](#)

¹⁰ [NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY \(EÚ\) 2021/1060 z 24. júna 2021](#)

¹¹ Zákon č. 121/2022 Z. z. - Zákon o príspevkoch z fondov Európskej únie a o zmene a doplnení niektorých zákonov

¹² Partnerstvo a viacúrovňové riadenie definuje aj článok 8 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/0160

mení charakter časti PHRSR na IÚS a umožňuje Rade partnerstva využiť implementačný mechanizmus integrovaných územných investícií mimo dopytového mechanizmu implementácie Programu Slovensko.

PHRSR BSK tak tvorí východisko pre prípravu IÚS, ktorá predstavuje implementačný nástroj PHRSR vo vzťahu k využitiu európskych štrukturálnych a investičných fondov, prípadne iných externých zdrojov. Integrovaná územná stratégia môže obsahovať aj zásobník projektových zámerov, ktoré budú na území samosprávneho kraja podporené.

Zatiaľ čo PHRSR BSK schvaľuje Zastupiteľstvo BSK, IÚS schvaľuje Rada partnerstva pre integrovaný územný rozvoj Bratislavského kraja (ďalej len Rada partnerstva). Rada partnerstva predstavuje kľúčový inštitucionálny mechanizmus pre definovanie územných cieľov prostredníctvom IÚS a ich realizáciu v Programe Slovensko.

PHRSR BSK v novom programovom období zadefinoval 8 priorít rozvoja, z ktorých 7 nasledujúcich tvorí základné piliere IÚS:

- udržateľná mobilita
- kvalitné a udržateľné životné prostredie
- moderné školstvo, vzdelávanie a šport a kvalitná V,V a I
- udržateľný turizmus a rozmanitá kultúra
- kvalitná a dostupná zdravotná starostlivosť
- podpora sociálnej inklúzie a dostupná sociálna starostlivosť
- moderná technická infraštruktúra a účinná bezpečnosť obyvateľov

Víziou rozvoja samosprávneho kraja v programovom období 2021 – 2027 je

„Bratislavský samosprávny kraj ako moderný región s:

- vysokou kvalitou života a životného prostredia,
- atraktívnou a ekologickou verejnou dopravou,
- kvalitnou zdravotnou starostlivosťou,
- dostupnými sociálnymi službami,
- moderným školstvom,
- špičkovým výskumom aj v medzinárodnom porovnaní,

ktorý pri rozvojových aktivitách využíva najmodernejšie technológie a riešenia šetrné voči životnému prostrediu.“

1.4. Metodika spracovania integrovanej územnej stratégie

Dokument je spracovaný na základe Jednotného metodického rámca pre prípravu integrovaných územných stratégií a integrovaných územných investícií v Slovenskej republike v programovom období 2021 – 2027¹³ (ďalej len „Jednotný metodický rámec“) pripraveného

¹³ [Jednotný-metodický_ramec_pre_přípravu_IÚS_IÚI_finalna-verzia_28072022_pdf-1.pdf\(gov.sk\)](#)

Ministerstvom investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie, ktorého finálna verzia (2.0) bola schválená v auguste 2022. Gestorom prípravy a implementácie IÚS je BSK.

Základné požiadavky na obsah IÚS boli v zmysle Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady EÚ¹⁴, článku 29, stanovené nasledovne:

- Vymedzenie geografického územia pre stratégiu
- analýza potrieb rozvoja a potenciálu územia,
- popis integrovaného prístupu k napĺňaniu identifikovaných potrieb a využitia potenciálu územia,
- popis účasti partnerov na príprave a implementácii stratégie.

Integrované územné stratégie môžu obsahovať aj zoznam operácií, ktoré sa majú podporiť. Vzhľadom na potrebu väčšej flexibilitnosti v procese implementácie IÚS a jej dynamicky sa meniace podmienky, ako aj na potrebu kritickej reflexie procesu implementácie a prípadných korekcií, sú vo fáze programovania tematické projektové balíčky definované len cez špecifické ciele a indikatívne opatrenia. Konkrétne projekty do realizácie v rámci tematických projektových balíčkov sa vyberajú zo zásobníka projektov priebežne v takte programového financovania, podľa vopred zadefinovaných kritérií reflektujúcich vlastnú stratégiu a zároveň meniace sa prostredie jej implementácie.

IÚS Bratislavského kraja na roky 2021 – 2027 je štruktúrovaná do dvoch častí: analyticko-strategickej a vykonávacej, ktoré sú definované podľa sektorových politík, ktorými sa IÚS zaoberá.

¹⁴ [NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY \(EÚ\) 2021/1060 z 24. júna 2021](#) a použité tiež v dokumente Jednotný metodický rámec pre prípravu integrovaných územných stratégií a integrovaných územných investícií v Slovenskej republike v programovom období 2021 – 2027

2. VYKONÁVACIA ČASŤ

2.1. Implementačný plán Integrovanej územnej stratégie v Bratislavskom kraji

Úlohu gestora prípravy a implementácie IÚS plní samosprávny kraj. Taktiež vytvorenie, riadenie a koordinácia Rady partnerstva ako kľúčového inštitucionálneho mechanizmu pre definovanie územných cieľov prostredníctvom IÚS a ich realizáciu v Programe Slovensko, je v kompetencii VÚC.

Vychádzajúc zo základných rámcov pre implementáciu nového obdobia s dôrazom na uplatnenie princípu zdola nahor, dosiahnutie územnej dohody a odklon od dopytového systému výziev sú kľúčovými úlohami VÚC zabezpečenie kompetencií a rozhodovania v zmysle princípu subsidiarity na regionálnej a lokálnej úrovni, a to najmä v oblastiach:

- programovania Integrovanej územnej stratégie (IÚS) a práce so zásobníkom projektov k jednotlivým Integrovaným územným investíciám (IÚI),
- hodnotenia projektov IÚI pre úroveň schvaľovania v Rade partnerstva,
- implementácie projektov v zmysle pro-klientskej podpory prijímateľov,
- monitorovania implementácie IÚS pre úroveň Rady partnerstva a Riadiaceho orgánu P Slovensko.

Výber projektov, určených na získanie finančnej podpory (najmä z EÚ zdrojov), bude realizovaný v gescii Rady partnerstva na základe špecifických kritérií. Výber projektov bude založený na multikriteriálnej analýze (MCA). Medzi kľúčové kritériá parametrov bude, okrem iného, patriť disponibilnosť zdrojov, miera a efektívnosť, akou daný projektový zámer prispieva k naplneniu cieľov, pripravenosť a následná udržateľnosť.

Prehľad špecifických cieľov a opatrení Programu Slovensko (vrátane výšky alokácie pre územie Bratislavského kraja a ďalších informácií), ktoré sú v rozhodovacej kompetencii Rady partnerstva BSK a teda budú implementované prostredníctvom nástroja IÚI, poskytuje tabuľka na nasledujúcej strane.

Tabuľka č.1: Oprávnené typy aktivít P SK v kompetencii Rady partnerstva BSK

Cieľ politiky súdržnosti	Opatrenie/špecifický cieľ Programu Slovensko	Alokácia IÚI (zdroje EÚ)	Gestor	Zdroj
CP 1 Konkurencieschopnejšia a inteligentnejšia Európa	1.2.2 Podpora budovania inteligentných miest a regiónov	1 500 000 €	MIRRI SR	EFRR
	1.4.1 Zručnosti pre posilnenie konkurencieschopnosti a hospodárskeho rastu a budovanie kapacít pre SK RIS 3 2021+	10 000 000 €	MIRRI SR	EFRR
CP 2 Ekologickejšia, nízkouhlíková Európa	2.1.2 Znižovanie energetickej náročnosti budov	16 569 633 €	SIEA	EFRR
	2.2.2 Podpora využívania OZE v systémoch zásobovania energiou	7 777 955 €	SIEA	EFRR
	2.6.1 Podpora vybraných aktivít v oblasti predchádzania vzniku odpadov	153 985 €	MŽP SR	EFRR
	2.6.2 Podpora zberu komunálnych odpadov a dobudovania, intenzifikácie a rozšírenia systémov triedeného zberu komunálnych odpadov	2 407 909 €	MŽP SR	EFRR
	2.6.3 Podpora prípravy odpadov na opätovné použitie, recyklácie odpadov vrátane anaeróbného a aeróbného spracovania biologicky rozložiteľných odpadov	3 547 297 €	MŽP SR	EFRR
	2.7.4 Adaptácia na zmenu klímy v obciach a mestách/ PODPORA BUDOVANIA PRVKOV ZELENEJ A MODREJ INFRAŠTRUKTÚRY V OBCIACH A MESTÁCH	3 500 000 €	MŽP SR	EFRR
	2.8.2 Podpora cyklo dopravy	6 000 000 €	MIRRI SR	EFRR
	2.8.3 Udržateľná mobilita BSK	71 209 000 €	MDV SR	KF
CP 3 Prepojenejšia Európa	3.2.3 Odstránenie kľúčových úzkych miest na cestnej infraštruktúre a zlepšenie regionálnej mobility prostredníctvom modernizácie a výstavby ciest II. a III. triedy	5 208 482 €	MIRRI SR	EFRR
CP 4 Sociálnejšia a inkluzívnejšia Európa	RSO4.1 Zvyšovanie účinnosti a inkluzívnosti trhov práce a prístupu ku kvalitnému zamestnaniu rozvíjaním sociálnej infraštruktúry a podporou sociálneho hospodárstva (priorita 4P1)	1 200 000 €	MPSVR SR	EFRR
	RSO4.3 Podpora sociálno-ekonomického začlenenia marginalizovaných komunit, domácností s nízkym príjmom a znevýhodnených skupín vrátane osôb s osobitnými potrebami prostredníctvom integrovaných akcií vrátane bývania a sociálnych služieb (priorita 4P5)	5 000 000 €	MIRRI SR	EFRR
	RSO4.5 Zabezpečenia rovného prístupu k zdravotnej starostlivosti a zvýšením odolnosti systémov zdravotnej starostlivosti vrátane primárnej starostlivosti, a podpory prechodu z inštitucionálnej starostlivosti na rodinnú a komunitnú starostlivosť	4 000 000 €	MZ SR	EFRR
CP 5 Európa bližšie k občanom	5.2.1 Investície do rozvoja administratívnych a analyticko-strategických kapacít miestnych a regionálnych samospráv a mimovládnych neziskových organizácií pôsobiach v komunite alebo partnerov pôsobiach v komunite, na základe skúseností s podporou analytických kapacít na úrovni ústrednej štátnej správy	500 000 €	MIRRI SR	EFRR
	5.2.2 Investície zvyšujúce kvalitu verejných politík a odolnosť demokracie prostredníctvom projektov spolupráce v komunite občianskej spoločnosti a komunity partnerov a samospráv, prípadne intervenčné projekty v komunite občianskej spoločnosti a komunity partnerov a samospráv na zvýšenie kvality verejných politík a odolnosť demokracie	500 000 €	MIRRI SR	EFRR

2.2. Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie realizácie stratégie

2.2.1. Rada partnerstva pre Integrovaný územný rozvoj Bratislavského kraja na roky 2021-2027

Rady partnerstva sú vytvárané z iniciatívy Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR, za spolupráce subjektov miestnej a regionálnej samosprávy a tiež sociálno-ekonomických partnerov. Pôsobenie a strategické poslanie Rady partnerstva upravuje Štatút Rady partnerstva. Procedurálne otázky jej fungovania sú upravené v Rokovacom poriadku.¹⁵

Rada partnerstva zohráva v novom programovom období 2021 – 2027 kľúčovú úlohu pri implementácii PHRSR BSK. Je potrebné ju vnímať ako **regionálnu platformu**, ktorá sa skladá z členov zastupujúcich jednak samosprávny kraj, miestnu územnú samosprávu (mestá, obce a združenia obcí) a štát, ale aj podnikateľský a akademický sektor, školstvo a občiansku spoločnosť v našom území.

Rada partnerstva je zodpovedná za schvaľovanie vybraných projektových zámerov, ktoré budú podporené v rámci jednotlivých integrovaných územných investícií. Pri výbere projektov budú kľúčovými kritériami disponibilnosť zdrojov, miera a efektívnosť akou daný projektový zámer prispieva k naplneniu cieľov či jeho pripravenosť.

Rady partnerstva plnia vo vzťahu k IÚS najmä nasledujúce úlohy:

- Koordinuje tvorbu návrhu IÚS a zodpovedá za jej prípravu v určenom rozsahu
- Rokuje o návrhu IÚS, jej aktualizáciách a tiež iniciuje jej aktualizáciu
- Schvaľuje návrh IÚS
- Koordinuje tvorbu a aktualizáciu zásobníka projektových zámerov
- Zo zásobníka projektov schvaľuje vybrané projektové zámery, ktoré budú podporené v rámci jednotlivých integrovaných projektových balíčkov a príslušných alokácií (vrátane kombinovaných projektových zámerov pre aktivity územnej samosprávy a štátnej správy) a tiež schvaľuje vyradenie zámerov, ak žiadateľ nepredložil žiadosť na administratívne posúdenie RO včas
- Schvaľuje žiadateľa, zodpovedného za vypracovanie PZ IÚI a tiež žiadateľa, povereného prípravou žiadosti o NFP
- Vydáva odporúčania s cieľom zlepšiť implementáciu IÚS, ktoré komunikuje s RO a spolupodieľa sa na monitorovaní a hodnotení realizácie stratégie

¹⁵ Oba dokumenty sú dostupné na webovej stránke BSK: [Rada partnerstva pre Integrovaný územný rozvoj Bratislavského kraja na roky 2021-2027 - Bratislavskykraj.sk](https://www.bsk.gov.sk/)

Rada partnerstva sa člení na komory a tematické komisie. Komory tvoria organizačný rámec systému rozhodovania v Rade partnerstva. Sú vytvorené na základe príslušnosti členov Rady partnerstva k skupinám sociálno-ekonomických partnerov, resp. ich územnej príslušnosti. V komorách Rady partnerstva sa realizujú rozhodovacie právomoci Rady partnerstva v zmysle tohto Štatútu s cieľom zabezpečiť efektívnu spoluprácu, partnerstvo, kompetentnosť a transparentnosť procesov pri príprave, schvaľovaní, implementácii, monitorovaní a hodnotení implementácie IÚS. Tematické komisie Rady partnerstva tvoria pracovný a organizačný rámec práce Rady partnerstva. Konkrétne úlohy komôr a tematických komisií upravuje Štatút Rady partnerstva pre integrovaný územný rozvoj Bratislavského kraja na roky 2021-2027

BSK zabezpečuje funkciu **sekretariátu Rady partnerstva**, ktorý je zodpovedný za organizačné, vecné a administratívne úlohy spojené s činnosťou Rady partnerstva a jej orgánov. Hlavným cieľom sekretariátu je zabezpečiť efektívne využitie prostriedkov pre dosiahnutie cieľov IÚS – dôležitá je znalosť územia a dopytu v území tak, aby bolo na dopyt možné pružne reagovať v rámci programovania a prípravy výziev. V zmysle tejto kompetencie bude preto hlavnou úlohou prostredníctvom programovania Integrovanej územnej stratégie a prislúchajúcich projektových zásobníkov zabezpečiť výber tých projektových zámerov a IÚI, ktoré najviac prispievajú k dosiahnutiu cieľov IÚS.

Technický sekretariát Rady partnerstva bude tiež pôsobiť ako kontaktný bod a implementačno-technická jednotka, ktorá bude žiadateľom poskytovať poradenstvo a sprevádzať ich prípravou a realizáciou projektov pre plnenie IÚS v konkrétnom území. Úlohou sekretariátu je zabezpečiť pre budúcich prijímateľov maximálnu mieru podpory pre úspešný proces prípravy, predloženia a implementácie projektov schválených na úrovni Rady partnerstva.

Do procesu implementácie IÚS vstupujú z národnej úrovne Riadiaci orgán pre Program Slovensko, ktorým je Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky, orgán auditu a zároveň orgán prijímania platieb od Komisie a tiež účtovnej funkcie, ktorým je Ministerstvo financií SR a spolu 10 sprostredkovateľských orgánov.¹⁶ Riadiaca štruktúra je popísaná v tabuľke nižšie.

Názov inštitúcie	Zodpovednosť/funkcia v rámci Programu Slovensko
Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky	Riadiaci orgán
Ministerstvo financií Slovenskej republiky	<ul style="list-style-type: none"> • Orgán auditu • Orgán, ktorý prijíma platby od Komisie • Účtovná funkcia v prípade, že je táto funkcia zverená inému ako riadiacemu orgánu
Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky	Sprostredkovateľský orgán

¹⁶ [Program Slovensko 2021 – 2027, schválená verzia z 23. 11. 2022](#)

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky	Sprostredkovateľský orgán
Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky	Sprostredkovateľský orgán
Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky	Sprostredkovateľský orgán
Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky	Sprostredkovateľský orgán
Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky	Sprostredkovateľský orgán
Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky	Sprostredkovateľský orgán
Úrad vlády Slovenskej republiky	Sprostredkovateľský orgán
Slovenská inovačná a energetická agentúra	Sprostredkovateľský orgán
Úrad pre verejné obstarávanie	Sprostredkovateľský orgán

Tabuľka 1. „Orgány zodpovedné za Program Slovensko“

Konkrétne zapojenie riadiaceho a sprostredkovateľských orgánov do procesu tvorby a schvaľovania IÚI je v:

- Definovaní pravidiel oprávnenosti a merateľných ukazovateľov pre monitorovanie IÚI v rámci alokácie Rady partnerstva prostredníctvom prípravy programovej riadiacej dokumentácie (napr. Programový manuál, príručka pre žiadateľa a iné príručky)
- *Predbežnej konzultácii projektového zámeru IÚI na základe formuláru PZ, ktorý zasiela technický sekretariát (vrátane stanoviska k súladu s IÚS a sektorovými stratégiami) na RO
- Riadiaci orgán je prostredníctvom IMS notifikovaný TS, ktorý ho informuje o zozname pripravených a schválených PZ IÚI
- RO oslovuje vecne príslušné SO, ktoré (prípadne aj v spolupráci s RO) pripravujú integrovanú výzvu pre konkrétnu IÚI a všetky jej projektové aktivity
- SO/RO a SO vykonávajú na základe predloženej žiadosti o NFP administratívne overenie a hodnotenie s cieľom overiť splnenie podmienok poskytnutia príspevku z fondov EÚ, na základe ktorého vydávajú rozhodnutie o schválení alebo neschválení žiadosti¹⁷

*krok je dobrovoľný

Riadiaci orgán a jednotlivé SO aktívne spolupracujú s Radou partnerstva a sú zastúpené v rámci komory štátnej správy. V rámci kombinovaných projektových zámerov, ktoré obsahujú okrem aktivít územnej samosprávy aj aktivity štátnej správy vydávajú príslušné SO alebo RO ako orgány štátnej správy záväzné stanovisko.¹⁸

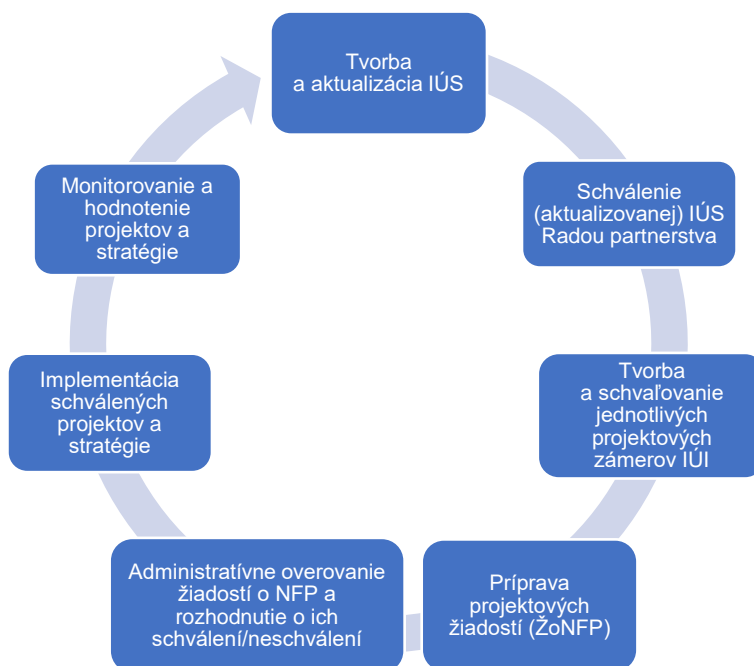
2.3. Procesné zabezpečenie realizácie – Integrovaný prístup

Za vypracovanie a prípadné aktualizácie IÚS sú zodpovední BSK a Rada partnerstva. Aktualizácia dokumentu bude vychádzať najmä z priebežných odporúčaní komôr

¹⁷ Jednotný metodický rámec pre prípravu integrovaných územných stratégií a integrovaných územných investícií v Slovenskej republike v programovom období 2021 – 2027

¹⁸ rovnako

a tematických komisií a tiež potrieb, ktoré budú identifikované počas implementačnej fázy. Každá aktualizovaná verzia musí opätovne prejsť procesom schválenia. Jednotlivé fázy implementačného procesu IÚS sú zobrazené v schéme nižšie:

Obrázok 2 „ Implementačný proces IÚS“

Integrované územné investície budú definované prostredníctvom projektových zámerov integrovaných územných investícií pripravených v spolupráci regionálnych a miestnych samospráv a partnerov. Ak územná stratégia zahŕňa investície, ktoré získavajú podporu:

- z jedného alebo viacerých fondov,
- z jedného alebo viacerých programov alebo
- z viac ako jednej priority toho istého programu,

akcie sa môžu realizovať ako integrovaná územná investícia.¹⁹

„Integrácia investícií je dosahovaná na úrovniach:

- Tematická – kombinácia aktivít v rámci viac ako jedného špecifického cieľa politiky súdržnosti EÚ alebo v rámci viac ako jedného opatrenia jedného špecifického cieľa;
- Územná – kombinácia aktivít realizovaných na spojitom území, bez ohľadu na administratívne hranice obcí;
- Organizačná – kombinácia aktivít rôznych zainteresovaných strán a partnerov v území;

¹⁹ [NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY \(EÚ\) 2021/1060 z 24. júna 2021, článok 30](#)

Finančná – IÚI môže integrovať aktivity podporené prostredníctvom zdrojov Programu Slovensko. V prípade kombinácie zdrojov Programu Slovensko a iných zdrojov podpory, hovoríme o integrovanom investičnom balíku²⁰.

Keďže implementácia projektov, ktoré napĺňajú ciele IÚS môže byť postavená na integrovaní viacerých zdrojov financovania/programov, pre účely objasnenia informácií v strategicko-analytickej časti uvádzame tabuľku, ktorá poskytuje prehľad hlavných externých zdrojov podpory v rámci IÚS BSK.

Zdroj podpory	Forma implementácie	Forma rozhodovania o poskytnutí finančnej podpory
Program Slovensko	<ul style="list-style-type: none"> • Granty- dopytové výzvy; národné projekty • IÚI VÚC • *IÚI UMR • finančné nástroje (FN) 	<ul style="list-style-type: none"> - v prípade dopytovo-orientovaných výziev podľa oblasti podpory hodnotí projekty príslušné ministerstvo (ako RO alebo SO)/ÚV SR (v prípade MRK)/SIEA/ÚVO – výber projektov na základe „súťaže“ - v prípade IÚI aplikácia vopred definovaných kritérií a schválenie PZ Radou partnerstva a administratívne overenie MIRRI SR – výber projektov je strategický - v prípade FN pre BSK budú mať rozhodovaciu kompetenciu SO (MŽP SR, MH SR, SIEA, MPSVaR SR a MDV SR)
Plán obnovy a odolnosti SR	<ul style="list-style-type: none"> • Granty – dopytové výzvy 	<ul style="list-style-type: none"> - o podpore rozhodujú príslušné SO - výber projektov na základe „súťaže“
Interreg VI-A – Programy cezhraničnej spolupráce²¹	<ul style="list-style-type: none"> • Granty – dopytové výzvy 	<ul style="list-style-type: none"> - o podpore rozhoduje spoločný monitorovací výbor - výber projektov na základe odborného hodnotenia

Tabuľka 2 „Externé zdroje podpory v rámci IÚS BSK

* mestské funkčné oblasti majú vlastné IÚS a osobitnú alokáciu na nástroj IÚI UMR

²⁰ Jednotný metodický rámec pre prípravu integrovaných územných stratégií a integrovaných územných investícií v Slovenskej republike v programovom období 2021 – 2027, s. 4

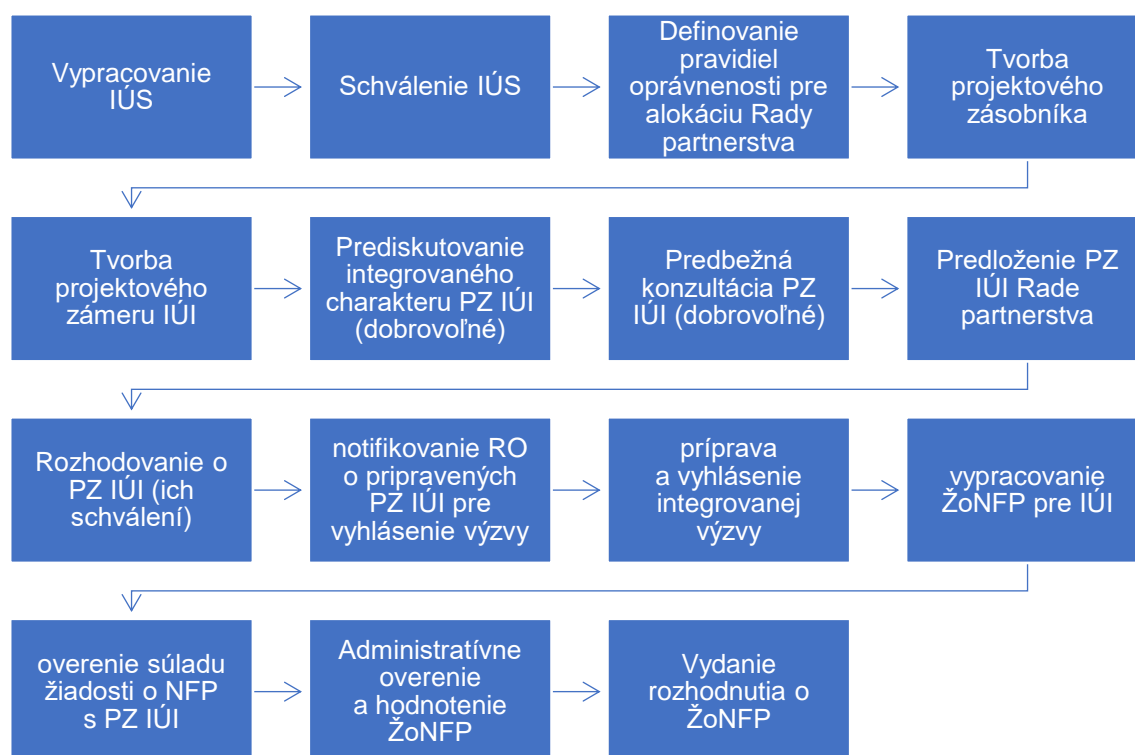
²¹ Jedná sa o programy cezhraničnej spolupráce Interreg Slovensko – Rakúsko 2021-2027 a Interreg VI-A Maďarsko-Slovensko. Pre program cezhraničnej spolupráce Interreg Slovensko – Česko 2021 – 2027 BSK nie je priamym subjektom Programu, nakoľko nespadá pod programové územie.

Vzhľadom na štruktúru strategicko-analytickej časti je potrebné definovať aj „*vlastné zdroje*“ a „*bližšie nešpecifikované finančné zdroje*“:

- Pod vlastnými zdrojmi sú myslené vlastné finančné zdroje konkrétnych subjektov, ktoré realizujú projekt. Jedná sa napr. o finančné zdroje subjektov verejnej správy alebo iných sociálno-ekonomických partnerov.
- „Bližšie nešpecifikované finančné zdroje“ boli priradené k tým opatreniam, pre ktoré v štádiu prípravy IÚS neboli identifikované konkrétne zdroje financovania alebo také, v ktorých by boli oprávnené.

Výber konkrétnych projektových zámerov sa bude odvíjať od oprávnených typov aktivít v rámci ŠC/opatrení v gescii Rady partnerstva, dostupnej alokácie a ďalších kritérií (ako je napr. miera napĺňania cieľov a priorít IÚS). Výber zámerov bude realizovaný na základe návrhov tematických komisií a o zámeroch, navrhovaných na podporu bude informovať Radu partnerstva TS.

Proces prípravy a schvaľovania IÚI je bližšie definovaný v Jednotnom metodickom rámci, preto uvádzame len krátke zhrnutie procesu prostredníctvom grafického zobrazenia následnosti jednotlivých krokov.

Obrázok 3 „Procesný model tvorby a schvaľovania IÚI podľa Jednotného metodického rámca“

Vymedzenie riešeného územia

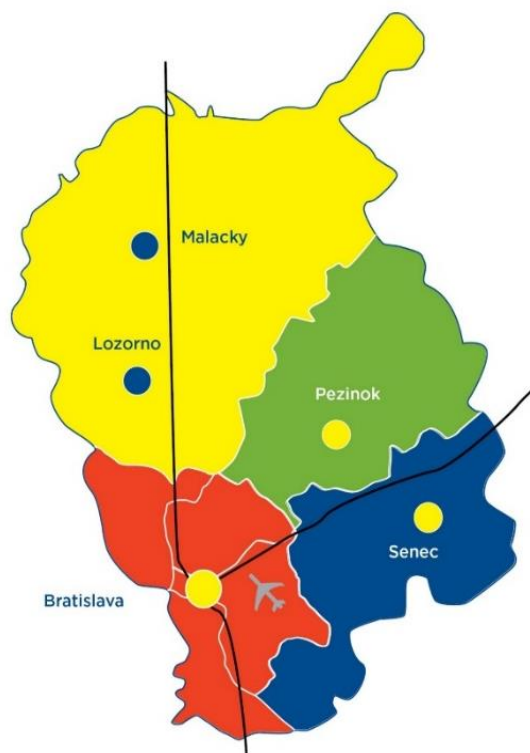
Z hľadiska nomenklatúry územno–štatistických jednotiek a rovnako i z územnosprávneho členenia SR reprezentuje BSK v rámci územia Slovenska úroveň NUTS 2 (spoločne so Západným, Stredným a Východným Slovenskom), ako aj NUTS 3 reprezentovanej ôsmimi samosprávnymi krajmi SR. BSK sa ďalej člení na osem

okresov (úroveň LAU1). Súčasťou územia BSK je aj osobitne určený vojenský obvod Záhorie.

Územný plán regiónu v znení zmien a doplnkov č. 1 z roku 2017 (ÚPN R BSK) vymedzuje a klasifikuje riešené územie, v súlade so zásadami a regulatívmi využívania územia z hľadiska rozvoja urbanizácie v rámci záväznej časti ÚPN R BSK, nasledovné:

1. Bratislava – špecifické centrum plniace funkcie hlavného mesta štátu a centra európskeho významu;
2. Pezinok - regionálne rozvojové centrum, ako centrum druhej skupiny v celoštátnej hierarchii;
3. Malacky a Senec (regionálne rozvojové centrá) a centrum Modra - centrá tretej skupiny v celoštátnej hierarchii;
4. regionálne rozvojové póly mesta Bratislavy v priestoroch (1.) Záhorská Bystrica/Devínska Nová Ves – Lamač – Stupava, (2.) Rača – Svätý Jur, (3.) mestská časť Nové Mesto – Ivanka pri Dunaji – Bernolákovo – Vajnory – Chorvátsky Grob, (4.) Podunajské Biskupice – Rovinka – Dunajská Lužná, (5.) južne od Petržalky vo väzbe na Jarovce a Rusovce.

Bratislavský kraj sa nachádza v juhozápadnej časti Slovenskej republiky, zaberá územie 2 053 km², a svojou rozlohou je najmenším slovenským krajom (zaberá len 4,2% rozlohy SR). Na jeho území sa nachádza 8 okresov, z toho je 5 mestských okresov (BA I. – V.) a okresy Malacky, Pezinok a Senec. Osídlenie BSK pozostáva zo 73 obcí, resp. 89 základných územných jednotiek (ZUJ), ktoré reprezentujú úroveň LAU2. Mesto Bratislava má špecifický štatút hlavného mesta SR tvoreného 17 mestskými časťami. Okrem Bratislavy sa v kraji nachádza 6 obcí so štatútom mesta (zoradené zostupne podľa populačnej veľkosti): Pezinok, Senec, Malacky, Modra, Stupava a Svätý Jur). Ostatné obce, v počte 65, majú štatút vidieckej obce. Urbanizácia (podiel mestského obyvateľstva) činí 79,5%.

Bratislavský samosprávny kraj je metropolitným regiónom nachádzajúcim sa na rozhraní štyroch európskych štátov. Prechádza ním viacero dôležitých dopravných koridorov štátneho aj medzinárodného významu vrátane rieky Dunaj ako dôležitej dopravnej aj enviromentálnej tepny. Bratislavský kraj svojou bohatou históriou,

kultúrnym a prírodným dedičstvom či jedinečnými tradíciami a gastronómiou navyše predstavuje turisticky atraktívny región s neprebádaným potenciálom. Kľúčovým prvkom regiónu je silný ľudský kapitál, samotní obyvatelia regiónu, ktorí sa svojou dynamikou a kreativitou priamo podieľajú na napredovaní regiónu, rozvoji ekonomiky a konkurencieschopnosti. Z hľadiska úrovne hospodárskeho rozvoja predstavuje **najrozvinutejší región Slovenska** a ekonomicky sa radí medzi najvýkonnejšie regióny Európy.

Popis partnerstva a participatívneho procesu tvorby stratégie

IÚS je potrebné vnímať ako podmnožinu PHRSR, ako komplexnej rozvojovej stratégie územia integrujúcej všetky aspekty rozvoja v území a rozvojové aktivity.

Tvorba PHRSR BSK 2021-2027 (s výhľadom do roku 2030) bola realizovaná za účasti širokého spektra kľúčových aktérov a sociálno-ekonomických partnerov vrátane zapojenia verejnosti. Proces tvorby dokumentu bol realizovaný za podpory expertov Inštitútu regionálnej politiky Bratislavského kraja. Celý priebeh procesu bol priebežne konzultovaný so zástupcami Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR (gestor regionálneho rozvoja na Slovensku). Celkovo prispelo svojimi postrehmi, informáciami a projektovými zámermi do procesu tvorby tohto dokumentu viac ako 400 subjektov (všetky samosprávy na území kraja, t.j. 90 samospráv a ďalších viac ako 300 subjektov) – ich kompletný zoznam a bližšie informácie k participatívne procesu je možné nájsť v dokumente PHRSR BSK, v časti *B.11.3 Popis participatívneho procesu počas tvorby dokumentu*.

Prostredníctvom verejných prerokovaní bol dokument k dispozícii aj pre širokú verejnosť. Svojimi postrehmi a pripomienkami pri tvorbe dokumentu prispeli aj zástupcovia Európskej komisie a Európskej investičnej banky prostredníctvom pracovnej skupiny JASPERS.

Spôsob zapojenia jednotlivých aktérov sa realizoval viacerými spôsobmi, či už prostredníctvom osobných moderovaných rozhovorov, dotazníkového prieskumu, tematických pracovných skupín, ako aj individuálnej komunikácie. Špecifickou súčasťou bolo aj identifikovanie konkrétnych projektových zámerov zo strany jednotlivých aktérov. Takýmto spôsobom sa uskutočnilo niekoľko desiatok stretnutí a spolu bolo týmito spôsobmi zapojených približne 300 subjektov, ktoré aktívne prispeli do procesu tvorby tohto dokumentu, či už prostredníctvom postrehov, pripomienok alebo definovaním svojich potrieb a konkrétnych projektových zámerov

Výstupy PHRSR BSK ako podkladu pre vznik IÚS boli priebežne diskutované aj s relevantnými socio-ekonomickými partnermi, ktorí tvoria tematické komisie Rady partnerstva. Jedná sa o viac ako 90 odborníkov pre jednotlivé témy zastupujúcich podnikateľský a akademický sektor, občiansku spoločnosť a iné záujmové združenia.

Tematické komisie Rady partnerstva:

1. Udržateľná doprava
2. Školstvo, veda, výskum a inovácie (Regionálne školstvo + Veda, výskum a inovácie)
3. Cestovný ruch a kultúra
4. Zdravotníctvo
5. Sociálna oblasť
6. Životné prostredie

2.4. Monitorovanie a hodnotenie

Monitorovanie a hodnotenie bude vykonávané Radou partnerstva – jej komorami a tiež TK a TS priebežne. Jedným z výstupov budú aj správy o stave implementácie IÚS, predkladané RO, ku ktorým sa vyjadrujú a schvaľujú ich komory a Rada partnerstva ich berie na vedomie.